

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з організації навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ, ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ) ПРАКТИКИ**

Факультет української й іноземної філології та журналістики

Кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

Освітня програма Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))

Курс 4

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна, заочна

Програму розроблено:

1. Просянніковою Я.М., к. філол. н., доцент кою кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова

Програму розроблено на основі освітньої програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))», затвердженої 25.06.2020 р. Вченою радою Херсонського державного університету.

Деканеса факультету _____

Ірина ГОШТАНАР

Затверджено на засіданні кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Протокол № 2 від «25» серпня 2023 р.

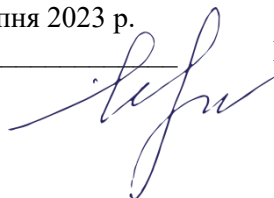
Завідувачка кафедри _____

Юлія КИЩЕНКО

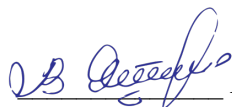
Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Голова ради _____

Ірина ГАЙДАЄНКО

Керівниця навчального відділу _____

Яценко В.Ф.

1. ВСТУП

Виробнича практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня 4 курсу спеціальності 035 Філологія, спеціалізація 035.41 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська є невід'ємною складовою частиною підготовки фахівців, що здобувають ступінь вищої освіти бакалавр, і складається з двох модулів: педагогічного (п'ять тижнів) та перекладацького (три тижні) на денній формі навчання та педагогічного (три тижні) й перекладацького (один тиждень) на заочній формі навчання.

Здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти передбачає проходження студентами виробничої практики з першої іноземної мови в середніх (базових) класах ЗЗСО: практика сприяє вдосконаленню всієї системи методичної підготовки, розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх фахівців, їхньої ерудиції, вихованню в них подальшої активності в набутті професійних, перцептивних, проектувальних, адаптивних і пізнавальних умінь. Практика сприяє формуванню особистісного стилю викладання, об'єктивній оцінці своїх можливостей, застосуванню різноманітних методів та прийомів навчання, сучасних педагогічних технологій.

Перекладацька практика проводиться в умовах, максимально наближених до реальних умов майбутньої професійної діяльності: студенти вводяться в коло проблем перекладача, знайомляться з реальним змістом та об'ємом його роботи. Перекладацька практика сприяє практичній підготовці у сфері перекладознавства, є невід'ємною складовою частиною професійно-педагогічної підготовки фахівців і має на меті ознайомити їх зі змістом та реальними умовами майбутньої професійної діяльності.

Програма практики є основним навчально-методичним документом для студентів та керівників практики від навчального закладу та баз практики.

Тривалість виробничої (педагогічної) та перекладацької практики – 8 тижнів для денної форми (педагогічної – 5 перекладацької – 3) і 4 тижня для заочної форми (педагогічної – 3 перекладацької – 1).

Кількість годин – 360, кількість кредитів – 12. Форма контролю – диференційований залік.

Термін проведення: 7 семестр, 06.11-29.12.23 – денна форма; 02.10-27.10.23 – заочна форма

Бази педагогічної практики – ЗЗСО (ліцеї, гімназії та інші заклади освіти державного підпорядкування м. Херсона та області).

База перекладацької практики – кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова Херсонського державного університету, бюро перекладів, підприємства, які мають потребу в перекладацьких послугах і з якими укладено договори про співпрацю.

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика здобувачів першого (бакалаврського) рівня 4 курсу спеціальності 035 Філологія складається з двох модулів: педагогічного та перекладацького.

Метою педагогічного модуля практики є формування й поглиблення фахових компетентностей, відповідних практичних навичок, ознайомлення безпосередньо в школах з виробничим (освітнім) процесом, відпрацювання спеціальних умінь та навичок, а також збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційних робіт (проектів). Мета виробничої практики здобувачів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначається характером майбутньої діяльності випускників спеціальності 035 Філологія і полягає в:

- формуванні вмінь та навичок застосування теоретичних та прикладних знань в умовах реального педагогічного процесу;
- узагальненні й систематизації професійних знань, умінь та навичок студентів,

підпорядкованих вирішенню головного завдання – комунікативної спрямованості навчання іноземної мови;

- стимулюванні науково-методичної творчості студентів, творчого ставлення до праці вчителя;
- підготовці до самостійної роботи у ЗЗСО.

Основною метою **перекладацького модуля практики** є підготовка студентів до виконання роботи професійного перекладача та отримання практичних навичок, пов'язаних з реалізацією різних видів перекладу (усного, письмового, послідовного, синхронного) у різних умовах комунікації (робота з групою, індивідуально, робота з текстами та документами різного рівня складності та спрямування, безпосередньо з клієнтом чи за умов дистантної комунікації: телефон, Інтернет).

Завдання педагогічного модуля практики:

- поглиблення теоретичних знань як з базових філологічних, так і психолого-педагогічних дисциплін;
- навчити планувати і реалізовувати основні види навчально-виховної роботи з учнями (проведення уроку, виховного заходу, факультативних занять, позакласної роботи з предмету, робота в якості класного керівника тощо);
- практичне оволодіння методами, прийомами, засобами й формами викладання мови в базовій (основній) школі, навичками роботи з навчально-методичною літературою;
- формування та закріплення у студентів-практикантів професійно-ціннісних якостей особистості вчителя;
- засвоєння на практичному рівні посадових функцій конкретного працівника освіти;
- збір матеріалів для продовження виконання дослідження з тематики кваліфікаційної роботи.

Завдання перекладацького модуля практики:

- адаптація студентів до реальних умов перекладацької діяльності; засвоєння на практичному рівні функцій перекладача, його обов'язків та компетенції;
- формування у студентів-практикантів професійно-ціннісних якостей особистості перекладача: професійної компетентності, творчого підходу до процесу виконання перекладу, комунікабельності, дипломатичних навичок, уваги, вміння концентруватися та адаптуватися у складних ситуаціях;
- закріплення та поглиблення теоретичних знань як з англійської мови (збагачення словникового запасу певною специфічною термінологією), так і з методів перекладу, вибору тих чи інших засобів перекладу з урахуванням особливостей текстів;
- подальший розвиток та удосконалення вмінь перекодування інформації з однієї мови на іншу із застосуванням відомих мовних засобів;
- удосконалення вміння безпосереднього спілкування з іноземцями у аутентичних ситуаціях соціально-побутової, соціально-культурної та професійної сфер спілкування;
- отримання навичок виявлення домінантних перекладацьких проблем та знаходження стратегій їх рішення;
- розвиток умінь реалізовувати свої перекладацькі рішення з урахуванням обмежень у часі та ресурсах;
- розвиток вмінь виконання кінцевої правки тексту перекладу (стилістичної, орфографічної, пунктуаційної);
- практичне застосування вмінь виконання перекладу в електронному варіанті;
- формування вмінь та навичок діяльності згідно з правилами перекладацької етики;
- практичне оволодіння формами, методами, прийомами перекладу, навичками практичної роботи з діловими паперами;
- підготовка до самостійної роботи у якості перекладача, отримання навичок практичної

роботи за фахом на певній посаді;

- вивчення студентами-практикантами передового досвіду роботи перекладачів (підбір та аналіз експериментального та теоретичного матеріалу для виконання навчально-дослідних, науково-дослідних робіт та подальшої професійної діяльності), вивчення активних засобів та методів перекладу;
- розвиток навичок роботи із словниками різних видів, а також із довідково-інформаційною літератури та новітніми інформаційними технологіями у процесі перекладу.

У цілому дані завдання спрямовані на отримання студентами відповідного досвіду роботи перекладачем, на поглиблення теоретичних знань та розвиток практичних вмінь, розв'язання певних проблем, пов'язаних з ефективною перекладацькою діяльністю.

Предметом практики є педагогічна та перекладацька діяльності як процеси.

Компетентності

- ІК.** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.
- ЗК 1.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 2.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 3.** Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.
- ЗК 4.** Здатність до пошуку, оброблення, аналізу та критичного оцінювання інформації з різних джерел, у т.ч. іноземною мовою.
- ЗК 5.** Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях.
- ЗК 6.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7.** Здатність до письмової й усної комунікації, що якнайкраще відповідають ситуації професійного і особистісного спілкування засобами іноземної та державної мов.
- ЗК 9.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, генерувати нові ідеї.
- ЗК 10.** Здатність критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність.
- ФК 2.** Здатність реалізовувати сучасні підходи до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, а також відповідно до норм безпеки життєдіяльності.
- ФК 3.** Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.
- ФК 4.** Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови та світової літератури, другої іноземної мови.
- ФК 5.** Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.
- ФК 6.** Здатність здійснювати професійну діяльність українською та іноземною мовами, спираючись на знання організації мовних систем, законів їх розвитку, сучасних норм їх використання.
- ФК 7.** Здатність використовувати потенціал полілінгвальної підготовки для ефективного формування предметних компетентностей учнів.
- ФК 8.** Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.
- ФК 11.** Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Програмні результати навчання

- ПРН 1.** Базові знання філософії, культурології, історії української культури, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві, усвідомлення етичних цінностей, норм поведінки.
- ПРН 2.** Знання сучасних філологічних й дидактичних засад навчання іноземних мов і світової літератури та вміння творчо використовувати різні теорії й досвід (вітчизняний, закордонний) у процесі вирішення професійних завдань.
- ПРН 3.** Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з іноземної мови та світової літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.
- ПРН 4.** Знання та вміння використовувати сучасні форми, методи й способи контролю й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської мови та світової літератури, другої іноземної мови.
- ПРН 5.** Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.
- ПРН 6.** Знання сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу згідно з вимогами педагогіки, психології, вікової фізіології й валеології, екології.
- ПРН 7.** Застосування сучасних методик й технологій (зокрема інформаційні) для забезпечення якості освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.
- ПРН 8.** Уміння аналізувати, діагностувати та корегувати власну педагогічну діяльність з метою підвищення ефективності освітнього процесу.
- ПРН 12.** Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн в історико-культурному контексті; володіння різними видами аналізу художнього твору, вміння визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.
- ПРН 13.** Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.
- ПРН 14.** Використання гуманістичного потенціалу рідної й англійської мов і світової літератури, другої іноземної мови для формування духовного світу юного покоління громадян України.
- ПРН 15.** Здатність учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
- ПРН 16.** Здатність аналізувати й вирішувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві, бути носієм і захисником національної культури.
- ПРН 17.** Знання вимог до безпеки життєдіяльності й готовність до охорони життя й здоров'я учнів в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Перший блок - педагогічна практика

Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія під час виробничої (педагогічної) практики повинен оволодіти професійними вміннями та навичками:

- застосовувати теоретичні знання у практичному викладанні мови, планувати і виконувати навчально-виховну роботу з предмету з урахуванням традиційних методик та інноваційних педагогічних технологій;
- складати плани-конспекти уроків з мови різноманітних типів з урахуванням специфіки

конкретної теми, розділу, твору, вікових та психологічних особливостей школярів;

- перевіряти та аналізувати класні і домашні завдання учнів;
- готувати та проводити позакласні заходи за фахом, виховну роботу у закріпленому класі;
- проводити та аналізувати уроки різних типів;
- допомагати вчителю у перевірці зошитів та щоденників учнів та у створенні дидактичного матеріалу, наочних засобів навчання;
- працювати в закріпленому класі під керівництвом педагога-наставника.

3.1.1. Види робіт під час педагогічної практики

Відвідування уроків з англійської мови та спостереження за веденням навчального процесу в закріплених класах.

Вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя англійської мови, ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації.

Відвідування уроків англійської мови з метою вивчення їх структури, ефективних методів та прийомів навчання.

Ознайомлення з навчальними програмами з англійської мови. Вивчення структури та змісту основних підручників, опрацювання методичної літератури з предмету.

Надання допомоги в систематизації навчальної та методичної літератури кабінету англійської мови.

Розробка питань для анкетування учнів.

Проведення анкетувань та опитувань учнів з метою виявлення кола їхніх інтересів та уподобань. Обробка даних та інтерпретація.

Відвідування уроків англійської мови з метою поглиблення знань про види наочності та ТЗН, а також методів їх доцільного та ефективного використання.

Ознайомлення з критеріями оцінювання вмінь та навичок учнів з різних видів мовленнєвої діяльності. Застосування на практиці 12-бальної системи оцінювання.

Проведення пробних уроків задля апробації відомих сучасних методів, прийомів роботи, видів навчальної діяльності учнів на уроках англійської мови у 5-9 класах.

Спостереження за проведенням різних видів контролю. Ознайомлення з критеріями оцінювання самостійних та контрольних робіт.

Ознайомлення з видами інструктажів з техніки безпеки.

Ознайомлення з санітарно-гігієнічними вимогами до організації роботи ЗЗСО.

Ознайомлення з системою позакласної роботи з англійської та другої іноземної мови в школі: з гуртками, секція, індивідуальними та масовими заходами.

Відвідування уроків англійської мови з метою складання уявлення про професійно-педагогічні вміння вчителя-предметника.

Проведення пробних уроків, спрямованих на визначення й вирішення практичних, загальноосвітніх, розвивальних та виховних цілей уроку.

Відвідування пробних уроків інших студентів-практикантів.

Вивчення принципів підбору вправ та завдань для домашнього виконання. Надання допомоги вчителю у перевірці домашніх завдань учнів.

Розробка завдань для різних видів контролю з урахуванням новітніх тенденцій у сфері перевірки знань (складання тестів для поточного та тематичного контролю).

Зміст роботи за тижнями:

Зміст програми виробничої практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Заходи щодо виконання програми виробничої практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
I тиждень	
Організація діяльності ЗЗСО. Система роботи школи. Внутрішкільний розпорядок.	Знайомство з адміністрацією бази практики, з особливостями організації роботи в конкретному навчальному закладі, з керівниками від бази практики з фахових дисциплін.
Матеріально-технічне забезпечення сучасного ЗЗСО.	Формування уявлення про матеріально-технічну базу ЗЗСО, про оформлення та устаткування кабінетів англійської мови аудіо- та відеоапаратурою для проведення уроків.
Сучасні педагогічні технології та методи, прийоми навчання в ЗЗСО. Форми і принципи навчання в ЗЗСО. Передовий педагогічний досвід.	Розподіл за класами, за керівниками від бази практики за фахом студентів. Відвідування уроків з англійської та німецької мов та спостереження за веденням навчального процесу в закріплених класах.
Види планування навчальної діяльності. Календарно-тематичне планування з англійської мови.	Вивчення календарно-тематичного плану роботи вчителя англійської та німецької мов, ознайомлення з правилами ведення та оформлення шкільної документації.
II тиждень	
Організація та забезпечення процесу навчання англійської мови в ЗЗСО.	Відвідування уроків англійської мови з метою вивчення їх структури, ефективних методів та прийомів навчання.
Навчальні програми для ЗЗСО з англійської мови. Основні підручники та методичні посібники з англійської мови для 5-9 класів.	Ознайомлення з навчальними програмами з англійської та німецької мов. Вивчення структури та змісту основних підручників, опрацювання методичної літератури з предмету.
Роль і функції завідувача кабінетом англійської мови. Документація завідувача кабінетом.	Знайомство з завідувачем кабінетом англійської/німецької мови. Бесіда з приводу його функціональних обов'язків. Надання допомоги в систематизації навчальної та методичної літератури кабінету.
Методи вивчення інтересів, запитів учнів підліткового віку	Розробка питань для анкетування учнів. Проведення анкетувань та опитувань учнів з метою виявлення кола їх інтересів та уподобань. Обробка даних та інтерпретація.
Змістовно-методичне та матеріально-технічне забезпечення проведення уроків з англійської мови. Наочність та ТЗН.	Відвідування уроків англійської та німецької мов з метою поглиблення знань про види наочності та ТЗН, а також методів їх доцільного та ефективного використання.

III тиждень	
Методика використання наочності та ТЗН в освітньому процесі. Дидактичний та роздатковий матеріал. Технологія виготовлення навчально-методичних матеріалів.	Розробка та виготовлення наочних та дидактичних матеріалів для проведення залікового уроку з
Типи уроків. Структура уроку. Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках англійської мови у 5-9 класах.	Консультація з методистом та вчителем-предметником з приводу визначення обсягу навчального матеріалу уроку та системи вправ і методів їх виконання.
Самоаналіз та аналіз уроку з англійської мови.	Проведення залікового уроку з англійської мови
	Обговорення з вчителем та методистом проведеного уроку, врахування помилок ат визначення шляхів вдосконалення методики проведення уроків.
	Відвідання та аналіз залікових уроків інших студентів
Техніка безпеки та правила поведінки учнів. Види інструктажів.	Проведення інструктажів з учнями з приводу техніки безпеки та правил поведінки.
IV тиждень	
Форми, методи і прийоми проведення позакласних і позашкільних заходів з англійської мови для учнів 5-9 класів.	Розробка та написання сценарію позакласного заходу з німецької мови. Залучення учнів до підготовчого етапу заходу, розподіл ролей та обов'язків. Проведення репетицій заходу. Здійснення контролю за ходом підготовки до заходу.
Типи уроків. Структура уроку. Методи, прийоми роботи, види навчальної діяльності учнів на уроках англійської мови в 5-9 класах.	Консультація з методистом та вчителем-предметником з приводу визначення обсягу навчального матеріалу уроку та системи вправ і методів їх виконання.
	Проведення залікового уроку з англійської мови
Самоаналіз та аналіз уроку з німецької мови.	Обговорення з вчителем та методистом проведеного уроку, врахування помилок та визначення шляхів удосконалення методики проведення уроків.
Основи науково-дослідницької роботи в галузі методики викладання англійської мови. Загальна логіка та структура педагогічного дослідження.	Робота у бібліотеці з науково-методичною літературою. Збір матеріалу для підготовки до майбутнього дослідження.

V тиждень	
Форми, методи і прийоми проведення позакласних і позашкільних заходів з англійської мови для учнів 5-9 класів.	Консультація з учителем з приводу проведення позакласного заходу з німецької мови. Проведення позакласного заходу з німецької мови.
Аналіз та самоаналіз позакласного заходу з фаху.	Обговорення з учителем та методистом результатів проведення позакласного заходу з німецької мови.
Методи масового опитування та анкетування, цілеспрямованого спостереження. Методологія проведення педагогічного експерименту. Обробка та інтерпретація наукових даних в педагогічному дослідженні.	Підготовка та проведення опитування учнів з метою виявлення ступеня зацікавленості та вмотивованості вивчення іноземних мов. Обробка та інтерпретація даних опитування.
Оформлення документації	Складання звіту з виробничої (педагогічної) практики Подання методистам конспектів 2-х залікових уроків з англійської мови та сценарію позакласного заходу з німецької мови. Підготовка до складання заліку з практики. Підготовка доповіді на підсумкову конференцію.

3.1.2. Види робіт під час другого модулю - перекладацької практики

Модуль теоретичної підготовки

Розпорядок діяльності практикантів на базі практики. Матеріально-технічна база кафедри. Документи, що регламентують діяльність бази практики (кафедри).

Особливості діяльності перекладача та його функції. Тематичне спрямування перекладів, що потребує база практики.

Основи професійної етики. Специфіка комунікативної діяльності перекладача.

Діловий етикет. Норми міжнародного діловодства.

Комп'ютерні технології. Методи роботи з електронними генераторами перекладу. Особливості виконання перекладу в електронному варіанті. Інтернет технології в перекладі. Словники та довідкова література при перекладі текстів різних тематик. Оформлення ділових паперів. Особливості кінцевої правки документу.

Усний переклад. Методика ведення послідовного перекладу. Особливості перекладу з листка. Синхронний переклад.

Різновиди письмового перекладу. Перекладацькі трансформації. Повний та адаптований переклад. Стислий переклад. Прагматичні аспекти перекладу. Інформативний переклад.

Переклад текстів певного тематичного спрямування. Технічний переклад. Переклад науково-популярної літератури. Переклад ділової документації. Переклад юридичних паперів. Переклад громадсько-політичних текстів. Переклад побутових розмов та діалогів.

Переклад за різних умов комунікації. Робота з групою. Специфіка перекладу за умов дистантної комунікації: телефон, Інтернет. Робота гіда-перекладача.

Оформлення документації. Особливості складання звіту. Методи наукового дослідження.

Модуль практичної підготовки

Зміст програми виробничої практики (перекладацької)	Заходи щодо виконання програми виробничої (перекладацької) практики
VI тиждень	
<p>Розпорядок роботи під час практики. Матеріально-технічна база. Документи, які регламентують діяльність бази практики (кафедри).</p> <p>Тематичне спрямування перекладів, що надає база практики.</p> <p>Норми міжнародного діловодства. Різновиди письмового перекладу.</p> <p>Особливості діяльності перекладача та його функції.</p> <p>Робота з групою.</p> <p>Методи наукового дослідження.</p>	<p>Одержання загального уявлення про правила внутрішнього розпорядку, матеріально-технічну базу кафедри. Робота з документами, що регламентують діяльність бази практики.</p> <p>Ознайомлення з планом роботи на найближче майбутнє з метою формування уявлення про спектр діяльності перекладача.</p> <p>Здобуття інформації про заплановані заходи, що потребують участі перекладача.</p> <p>Виконання перекладу ділових та приватних листів.</p> <p>Встановлення тематики перекладів, що користуються найбільшим попитом на сучасному етапі.</p> <p>Консультації з груповим керівником з приводу проведення залікового заходу та певних поточних проблем.</p> <p>Участь у зборах, зустрічах та конференціях.</p> <p>Робота з науковою літературою, підготовка, збір інформації для написання наукової статті.</p>
VII тиждень	
<p>Переклад ділової документації.</p> <p>Оформлення ділових паперів. Особливості кінцевої правки документу.</p> <p>Інтернет технології в перекладі.</p> <p>Методи наукового дослідження.</p> <p>Специфіка перекладу за умов дистантної комунікації: телефон, Інтернет.</p> <p>Робота з групою.</p>	<p>Виконання перекладів ділових та приватних листів.</p> <p>Підготовка до виконання залікового перекладу.</p> <p>Робота з довідковою літературою з теми.</p> <p>Підбір необхідних словників та Інтернет-ресурсів з теми.</p> <p>Опрацювання довідкових джерел, отримання необхідного запасу фонових знань з теми.</p> <p>Робота з науковою літературою, підготовка, збір інформації для написання наукової статті.</p> <p>Виконання залікового перекладу (№1) за умов дистантної комунікації по телефону чи за умов веб-конференції.</p> <p>Виконання поточних обов'язків перекладача.</p> <p>Консультації з груповим керівником з приводу проведення залікового заходу та певних поточних проблем.</p>

VIII тиждень	
<p>Переклад ділової документації.</p> <p>Оформлення ділових паперів. Особливості кінцевої правки документу.</p> <p>Інтернет технології в перекладі.</p> <p>Методи наукового дослідження.</p> <p>Специфіка перекладу за умов дистантної комунікації: телефон, Інтернет. Робота з групою.</p> <p>Особливості складання звіту. Оформлення документації.</p>	<p>Підготовка до виконання залікового перекладу.</p> <p>Робота з довідковою літературою з теми.</p> <p>Підбір необхідних словників та Інтернет-ресурсів з теми.</p> <p>Опрацювання довідкових джерел, отримання необхідного запасу фонових знань з теми.</p> <p>Робота з науковою літературою, підготовка, збір інформації для написання наукової статті.</p> <p>Виконання поточних обов'язків перекладача.</p> <p>Консультації з груповим керівником з приводу проведення залікового заходу та певних поточних проблем.</p> <p>Виконання залікового адаптованого перекладу (№2) (стислий переклад, інформативний переклад) науково-технічного або науково-популярного тексту.</p> <p>Складання звіту з виробничої практики</p> <p>Подання груповому керівникові звітної документації.</p> <p>Підготовка до складання заліку з практики.</p> <p>Підготовка доповіді на підсумкову конференцію.</p>

3.2. Список рекомендованої літератури (навчально-методичні видання)

Основна література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : [навч. посіб.]/ Карабан В. І. - Вид. 5-те, випр. Вінниця : Нова Книга, 2018. 651 с.
2. Переклад англійськомовних науково-технічних текстів : енергія, природні ресурси, транспорт : [навч. посіб.]/[Л.М. Черноватий та ін.] ; за ред. Л.М. Черноватого та О.В. Ребрія. Вінниця : Нова Книга, 2017. 262 с.
3. Переклад англійськомовних текстів у галузі природничих наук : алгебра, геометрія, фізика, хімія [algebra, geometry, physics, chemistry] : [навч. посіб.]/[Л.М. Черноватий та ін.]. Вінниця : Нова Книга, 2017. 239 с.
4. Переклад англійськомовних текстів у сфері надання медичної допомоги : [посібник]/за ред. Л.М. Черноватого і О.В. Ребрія. Вінниця : Нова Книга, 2019 .
5. Черноватий Л.М. Переклад англійськомовної юридичної літератури : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти юрид. спец. та спец. "Переклад"/Л.М. Черноватий [и др.]; ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. Вінниця : Поділля-2020, 2020. 448 с. (Distum Factum).
6. Переклад англійськомовної економічної літератури : економіка США: заг. принципи: навч. посіб. для студ. ВНЗ, що навчаються за екон. спец. та фахом "Переклад"/ Л.М. Черноватий [и др.] ; ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. Вид. 2-ге, доп. Вінниця : Нова книга, 2017. 411 с.

7. Переклад англomовної громадсько-політичної літератури. Міжнародні конвенції у галузі прав людини : посіб. для студ. вищ. навч. закл./Л.М. Черноватий [и др.]; ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. Вінниця : Нова Книга, 2016. 272 с.
8. Ребрій О.В. Перекладацький скоропис : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., що навчаються за спец. "Переклад"/О.В. Ребрій ; під ред. д-ра пед. наук Л.М. Черноватого, д-ра філол. наук В.І. Карабана. Вінниця : Поділля-2020, 2020. 110 с. (Dictum factum. Translation course).
9. Черноватий Л.М. Переклад англomовних текстів засобів захисту інтелектуальної власності. Патенти. Знаки для товарів та послуг : [навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти]/[Черноватий Л.М., Царьова С.О.]. Вінниця : Нова Книга, 2016. 302 с.
10. Переклад англomовної психологічної літератури : навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти, що навчаються за психол. спец. та спец. "Переклад"/[Л.М. Черноватий та ін.] ; за ред. Л.М. Черноватого, В.І. Карабана та Т.Б. Хомуленко. Вінниця : Нова Книга, 2020. 511 с.
11. Карабан В.І. Практика перекладу публіцистичних текстів : англо-укр. та укр.-англ. напрямки : [посіб. для студентів ВНЗ, які навчаються за спец. «Переклад» (англ. мова)]/Карабан В.І., Панасьєв О.М. Вінниця : Нова Книга, 2017. 366 с.

Додаткова література

12. Oxford Guide to British and American Culture. Oxford: Oxford University Press, 2000.
13. Michael Mc Carthy, Felicity O'Dell. English Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
14. Stuart Redman. English Vocabulary in Use. Cambridge: Cambridge University Press, 2017.
15. The ESL Miscellany. A treasury of cultural and linguistic information. Vermont: Pro Lingua Associates, 2016.
16. James West Davidson, Michael B. Stoff. The American Nation. New Jersey, 2018.
17. Alan Brinkley. American History. A Survey. 2015.
18. Scott Foresman and Company. America. The people and the dream. Illinois, 2020.
19. James O'Driscoll. Britain. Oxford: Oxford University Press, 2017.

Інформаційні електронні ресурси

1. British Council. Learn English. Skills [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/skills>
2. British Council. Learn English. Courses [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/courses>
3. British Council. Learn English. Grammar [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/grammar>
4. British Council. Learn English. Vocabulary [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/vocabulary>
5. British Council. Learn English. Business English [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/business-english>
6. British Council. Learn English. General English [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/general-english>
7. British Council. Learn English. IELTS [Електронний ресурс]//Режим доступу: <https://learnenglish.britishcouncil.org/IELTS>

3.3. Методичні рекомендації

Модуль педагогічної практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня 4 курсу спеціальності 035 Філологія є завершенням вивчення дисциплін «Педагогіка», «Психологія», «Практика усного та писемного мовлення», «Методика навчання іноземної

мови в закладах загальної середньої освіти». Під час практики студенти повинні розвинути свої індивідуальні здібності й закріпити навички професійної педагогічної підготовки, здобуті впродовж вивчення вищезгаданих дисциплін. Під час підготовки до проведення уроків студентам необхідно консультиватись з керівником практики та провідними викладачами курсу, які нададуть чіткі методичні рекомендації щодо їх організації та проведення, забезпечать необхідними методичними матеріалами, в тому числі в електронному вигляді.

Модуль перекладацької практики є завершенням вивчення дисциплін «Практика усного та писемного перекладу», «Вступ до перекладознавства», «Порівняльна лексикологія англійської та української мов», «Теорія та практика перекладу». Під час практики студенти повинні розвинути свої індивідуальні здібності й закріпити навички професійної підготовки перекладача, здобуті впродовж вивчення вищезгаданих дисциплін та спецкурсів. Під час виконання письмових перекладів студентам необхідно консультиватись з керівником

3.4. Завдання до заліку

До заключної науково-методичної конференції студентам необхідно здати наступну звітну документацію:

1. Характеристики роботи студента під час практики від керівників від баз практики та групового керівника, що містить дані про ступінь підготовки студента, якість виконаних робіт, ставлення до роботи, рекомендації.
2. Щоденник практики, що повинен містити назви тем проведених уроків у школі, виховних заходів, а також назви перекладених статей, документів, їх об'єм у сторінках, інформацію про виконання індивідуального завдання з практики та залікові заходи, відгук керівника від бази практики.
3. Звіт студента, виконаний у письмовій формі, завірений адміністрацією установи, груповим керівником практики, методистами та провідними викладачами. Звіт повинен висвітлювати обсяг роботи, виконаний під час обох блоків практики – педагогічного та перекладацького. Кожен із блоків має містити: вступ, основну частину та висновки. У вступі до першого (педагогічного) блоку практики надається перелік нових методів та технологій навчання в конкретній школі; в основній частині описуються способи та прийоми їх застосування на уроках англійської мови, висвітлюється власний досвід їх апробації; у висновках надаються рекомендації щодо застосування найбільш ефективних методів та технологій навчання в подальшій професійній діяльності майбутнього фахівця. У частині звіту, присвяченому другому (перекладацькому) блоку практики, повинні бути вступ із характеристикою бази практики, основна частина, де вказуються назви перекладених статей та їх обсяг, назви словників та довідників, що було використано під час роботи, зазначення перекладацьких проблем, що зустрілися, та шляхи їх вирішення, перелік усіх видів діяльності під час проходження практики із зазначенням тем усних перекладів та комунікантів. У висновки мають бути надані рекомендації щодо подальшої оптимізації практики.

4. ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

4.1. Модуль педагогічної практики

Поточний контроль:

- облік відвідування та знаходження студентів на базі практики (не більше ніж 40 год. на тиждень);

- відвідування викладачами – керівниками практики від університету пробних та залікових уроків студентів з наступним обговоренням;
- систематичний контроль за виконанням студентом індивідуального плану практики.
Підсумковий контроль:
- перевірка документації: «Щоденника практики» з відгуками керівників від бази практики та кафедр ХДУ, конспекти проведених уроків та виховних заходів;
- участь у конференціях;
- складання заліку.

4.2. Модуль перекладацької практики

Поточний контроль

- систематичний контроль за виконанням індивідуального плану практики з боку групового керівника;
- перевірка документації практики на проміжному етапі практики.

Підсумковий контроль

- перевірка документації практики на заключному етапі практики;
- проведення підсумкових конференцій на базі практики;
- складання заліку з перекладацької практики.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

5.1. Модуль педагогічної практики

Звітна документація складається з:

- заповненого «Щоденника практики» з оцінками за кожен вид діяльності та підсумковою оцінкою;
- папки з англійської мови та німецької мови, що містить:
 - титульний аркуш;
 - 2 конспекти залікових уроків з англійської мови, підписані викладачем – керівником практики від кафедри;
 - конспект (сценарій) позакласного заходу з німецької мови, підписаний викладачем – керівником практики від кафедри.

5.2. Модуль перекладацької практики

Звіт студента, виконаний у письмовій формі повинен налічувати до 4-5 друкованих аркушів і містити наступні пункти:

- час, місце, тривалість виробничої практики;
- жанрово-стилістичні характеристики письмового матеріалу, що перекладався;
- види документів, види усного перекладу (послідовний, діалог, переклад з аркуша, реферат);
- загальна кількість перекладених сторінок;
- перелік інших виконаних робіт.

**Орієнтовний перелік видів роботи
в «Календарному графіку проходження практики» («Щоденник практики»)**

[I блок. Навчально-методична робота –

оцінюють викладачі – керівники з практики від ХДУ]

1. Заліковий урок з англійської мови з теми «_____»
2. Заліковий урок з англійської мови з теми «_____»

[II блок. Організаційно-виховна робота –
оцінюють викладачі кафедри германської та романської філології ХДУ]

3. Заліковий виховний захід (з німецької мови) з теми «_____»

[III блок. Виконання залікових перекладів –

оцінюють викладачі – керівники з практики від ХДУ]

4. Заліковий переклад 1 «...тема...».
5. Заліковий переклад 2 «...тема...».

[IV блок. Оформлення звітної документації –

оцінюють викладачі – керівники з практики від ХДУ]

1. Оформлення щоденника практики.
2. Написання та захист звіту з практики

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Підбиваючи підсумки практики, здобувачі першого (бакалаврського) рівня 4 курсу спеціальності 035 Філологія письмово звітують в індивідуальному щоденнику, складають залік, беруть участь у підсумковій конференції в ХДУ.

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

Остаточна оцінка розраховується за накопичувальним принципом у такий спосіб:

Вид роботи	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Модуль педагогічної практики		
1. Заліковий урок 1з англійської мови	<p><i>Критерії оцінювання уроку іноземної мови:</i></p> <p>1.Цілеспрямованість заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - тема заняття, тип; - цілі заняття (практична, загальноосвітня, виховна); - відповідність заняття виховним цілям. <p>2.Структура та зміст заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксація етапів заняття та їх послідовність; - відповідність прийомів навчання основним цілям навчання; - раціональність співвідношення тренувальних та мовленнєвих вправ; - характеристика допоміжних засобів навчання, їх доцільність та ефективність; - розвивальна, виховна, загальноосвітня цінність мовленнєвого матеріалу заняття та вправ. 	20

	<p>3.Активність учнів на занятті (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні форми взаємодії вчителя та учнів та студентів, поетапність та послідовність; - прийоми стимуляції мовленнєвої та розумової активності учнів. <p>4.Мовленнєва поведінка вчителя (максимум 6 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність мовлення вчителя мовленнєвим нормам, її адаптації до рівня мовленнєвої підготовки учнів до вимог програми; - ступінь володіння виразами аудиторного вжитку; - чіткість та доступність формулювання завдань; - доцільність використання рідної мови на заняттях; - співвідношення мовлення вчителя та студентів на занятті. <p>5.Результативність заняття (максимум 5 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> - чому навчилися учні на занятті; - відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям; - об'єктивність та мотивація виставлених викладачем оцінок. <p><i>При оцінці враховується звіт про практику та характеристика роботи здобувача методистом і груповим керівником.</i></p>	
<p>2. Заліковий виховний захід (з німецької мови)</p>	<p><i>Критерії оцінювання залікового виховного заходу:</i></p> <p>1.Цілеспрямованість заходу (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - тема заходу, тип; - цілі заходу (практична, загальноосвітня, виховна); - відповідність заходу виховним цілям. <p>2.Структура та зміст заходу (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксація етапів заходу та їх послідовність; 	<p>20</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - розвивальна, виховна, загальноосвітня цінність виховного заходу. <p>3. Активність учнів протягом заходу (максимум 3 бали):</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - основні форми взаємодії практиканта та учнів, поетапність та послідовність; - прийоми стимуляції активності учнів. <p>4.Мовленнєва поведінка вчителя (максимум 6 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність мовлення вчителя мовленнєвим нормам, її адаптації до рівня мовленнєвої підготовки учнів; - чіткість та доступність формулювання завдань/питань; - доцільність використання рідної мови на заході; - співвідношення мовлення вчителя та учнів на заході. <p>5. Результативність заходу (максимум 5 балів):</p> <p><i>При оцінці враховується звіт про практику та характеристика роботи методистом і груповим керівником.</i></p>	
<p>3. Заліковий урок 2 з англійської мови</p>	<p><i>Критерії оцінювання уроку іноземної мови:</i></p> <p>1.Цілеспрямованість заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - тема заняття, тип; - цілі заняття (практична, загальноосвітня, виховна); - відповідність заняття виховним цілям. <p>2.Структура та зміст заняття (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - фіксація етапів заняття та їх послідовність; - відповідність прийомів навчання основним цілям навчання; - раціональність співвідношення тренувальних та мовленнєвих вправ; - характеристика допоміжних засобів навчання, їх доцільність та ефективність; - розвивальна, виховна, загальноосвітня цінність мовленнєвого матеріалу заняття та вправ. <p>3.Активність учнів на занятті (максимум 3 бали):</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні форми взаємодії вчителя та учнів та студентів, поетапність та послідовність; - прийоми стимуляції мовленнєвої та розумової активності учнів. <p>4.Мовленнєва поведінка вчителя (максимум 6 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність мовлення вчителя 	<p>20</p>

	<p>мовленнєвим нормам, її адаптації до рівня мовленнєвої підготовки учнів до вимог програми;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння виразами аудиторного вжитку; - чіткість та доступність формулювання завдань; - доцільність використання рідної мови на заняттях; - співвідношення мовлення вчителя та студентів на занятті. <p>5. Результативність заняття (максимум 5 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> - чому навчилися учні на занятті; - відповідність рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям; - об'єктивність та мотивація виставлених викладачем оцінок. <p><i>При оцінці враховується звіт про практику та характеристика роботи здобувача методистом і груповим керівником.</i></p>	
4. Оформлення звітної документації	<p>Написання планів-конспектів залікових уроків з англійської мови (2 бали). Написання конспекту виховного заходу з німецької мови (2 бали). Ведення щоденника з практики (1 бал).</p>	5
5. Написання та захист звіту з практики	Складання звіту з практики та його публічний захист.	5
Модуль перекладацької практики		
6. Виконання залікового перекладу 1.	<p>Виконання залікового перекладу оцінює викладач – керівник практики від університету за наступними критеріями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Змістова відповідність (від одного до п'яти балів). 2. Функціонально-стильова відповідність (від одного до п'яти балів). Рівень володіння рідною мовою (грамотність, стиль) (від одного до п'яти балів). 	15
7. Виконання залікового перекладу 2.	<p>Виконання залікового перекладу оцінює викладач – керівник практики від університету за наступними критеріями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Змістова відповідність (від одного до п'яти балів). 2. Функціонально-стильова відповідність (від одного до п'яти балів). Рівень володіння рідною мовою (грамотність, стиль) (від одного до п'яти балів). 	15

Разом	100
--------------	------------

Підсумкова кількість балів за практику

Сума балів за всі види роботи	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу